

ABONAMENTUL:
Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni. . . 6 "
Pentru România şi
străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON Nr. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

REDACTIA
ŞI ADMINISTRAȚIA
Târgul Inului Nr. 30

INSERATELE
se primesc la administra-
ția. Prețul după tariful
și înveștă.

Manuscrisele nu se in-
napoiacă.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Chestiunea română.

Valoarea elementului românesc.

I.

Evenimentele epocale din timpul războiului balcanic au scormonit din întunec în toată plinătatea valorii sale elementul românesc. Dorobanțul român, care în timp de șapte ore a așternut un pod de trecere peste Dunărea bătrână, a scuturat din apatia sa Europa și toate armatele acesteia urmându-l cu înfrigurare și admirație trecerea ostașilor români în Bulgaria.

Această valoare reală a armatei române a trezit deodată un interes deosebit în sânul tuturor celor, care au interese de păzit și de valorat.

Un viu război diplomatic s-a înfiripat în taină la umbra dorobanțului român mai ales în sânul celor două mari grupări de puteri: Tripla alianță și Tripla înțelegere. Și una și alta a început să înfripeze o apropiere tot mai pronunțată de statul român. Și una și alta descoperise în acest stat o valoare deosebită, care ar cântări mult în cumpăna intereselor lor specifice.

Tripla alianță găsea, că fără statul român un război viitor cu Tripla înțelegere ar putea foarte ușor să se sfârșească în defavorul ei, și îndeosebi Austro-Ungaria văzând că Bulgaria a rămas înfrântă, simțea în mod instinctiv că o alianță a României cu Rusia ar însemna fără îndoială distrugerea ei.

În cursul acestor frământări tăcute eși însă la iveală ceva ce până acum părea adormit: *Chestiunea română*. Statul român apărea în contururi tot mai largite, se desena în culori tot mai complicate. El începu să fie văzut ca un centru valoros al elementului, care de aci înainte avea să însemneze o forță tot mai pronunțată în concertul forțelor opuse ale celor două grupări de puteri.

În jurul Statului român fu descoperit brăul puternic al unor frați, care scotea de aci înainte tot mai pronunțat în relief: *Românismul*.

Valoarea acestuia începu să ia proporții uriașe. Iar astăzi nimenea

nu mai poate nega că chestiunea română a devenit o chestiune europeană și că elementul românesc are astăzi o valoare care provoacă multă enervare și gelozie în sânul celor două grupări de puteri.

Nu mai acum câteva luni spuneam în coloanele acestui ziar că: „Vrem să ni-se audă glasul” și ceream de la factorii noștri hotărâtori o acțiune, care să ridice chestiunea română la nivelul unei chestiuni europene. Și iată că un timp relativ scurt a ridicat la suprafață întreaga forță, care a stat tăcută veacuri de-a rândul în sufletul neamului românesc.

Grație dorobanțului dărz, multămită diplomației iscusite a bărbăților din fruntea statului român și grație geniului ocrotitor al neamului românesc, noi avem astăzi o situație privilegiată în concertul forțelor europene.

Acest fapt ne dă o încredere neîmămurită în noi înșine. Însemnăm și noi ceva. Trăim momente, cari sunt chemate să tragă o adâncă brazdă în istorie.

Suntem datorii deci să ne ridicăm la înălțimea acestor momente.

Ni e dat și nouă să contăm la elementul, care a înălțat atâtea neamuri. Dispunem și noi de forța, care dă valoare individului, care promovează întărirea și afirmarea traică a neamurilor.

Chestiunea română nu mai e o mascaradă, care a distrat pe atâți grandamani și pe care atâți miniștrii maghiari au sfidat o sau au tratat-o ca pe o „afacere”.

În cadrele acestei chestiuni se mișcă o forță, se zbate o inimă, trăește un suflet. Și ecoul acestui glas, acestei vieți pătrunde adânc, provoacă gânduri, neliniștește atâția puternici, încât e o nebulie ca să nu ne dăm seamă, că în sfârșit a sosit vremea, când suntem datorii, ca să ne afirmăm în întregime valoarea noastră.

Astăzi după încheierea tragediei din Balcani se știe, că biruința asupra vrășmașului n'o mai poate

câștiga mercenarul și nici sclavul, ci numai cetățeanul entuziast și conștient de valoarea misiunii sale. În Balcani n'a biruit țapul, ci sufletul. Soldatul bulgar a trebuit să fie împiedecat cu forța de a nu trece peste linia dela Ceatalgea.

Și statul major al Austro-Ungariei știe, că „legiuni infernale” nu se mai pot crea din sclavi.

De aceea chestiunea română se ridică astăzi din caosul acestui imperiu ca o condiție sine qua non a existenței și a conservării lui.

Nimenea, credem, că nu mai poate admite o înfrățire ideală de arme între opresori și oprimiți. Astăzi în șirurile ostașilor trebuie să stăpânească *armonia*, care singură poate provoca acel avânt spontan, necesar în obținerea unei biruințe.

Această armonie trebuie să se creeze cu orice preț. Chestiunea română trebuie rezolvită.

Căci într-o eventuală măsurare a forțelor germane cu cele slave — germanismul nu poate renunța de dragul maghiarismului oscilant la forța hotărâtoare a celor patrusprezece milioane de Români.

Necesitatea acestei forțe se afirmă tot mai pregnant și nu ne îndoiim că chestiunea română locmai de dragul de a obține pe partea lor această forță hotărâtoare va fi rezolvită chiar în contra voinței maghiarismului de alte forțe cari se ridică deasupra acestuia și cari tind indirect și la mântuirea maghiarilor, cari în orbirea și nesocotința lor inconștientă aleargă *astăzi* spre propria lor pierire.

*

Fiind astfel în clar cu valoarea elementului românesc, nu ne vom sfi de a discuta chestiunea română dintr'un punct de vedere, care corespunde acelei valori și care asigură pe de-antregul salvarea și depina emancipare politică a neamului românesc din Transilvania și Ungaria în special și afirmarea ca putere hotărâtoare în concertul european a României de pretutindeni.

O facem aceasta în primul rând din motivul, că actualul guvern maghiar și respective șeful acestuia înțelegând și el poate în urma unei convingeri intime valoarea

rea chestiunii române, încearcă să-i dea o deslegare. Intenția îi poate fi bună, dar mijloacele ce le întrebunțează pentru realizarea acestei intenții sunt din cele mai greșite. Prins în labirintul concepției de stat național maghiar, sârmanul nu poate găsi firul Ariadnei și se pare, că va pieri în acel labirint. Pe de altă parte nici noi nu știm ce vrem, ce să dăm și ce să cerem, căci iată încercarea înaltului pseudo-Theseu ne-a

pus în fața unei dileme“, suntem asemenea orbului, care stă uluit în fața luminii, când vre-o minune îi redă vederea.

Conștienți de valoarea reală pe care o comportă astăzi chestiunea română, nu vom întrelăsa momentul de a arăta tot ce pretindem noi și ce trebuie să avem, ca să ne putem asigura o deplină emancipare națională.

O convorbire cu ambasadorul Czernin.

Contele Czernin despre Maghiari, despre bărbății de stat ai României și despre pactul româno-maghiar.

Ziaristul ungar Adorján Andor publică în a-rul de ieri al ziarului „Az Est” o interesantă convorbire cu ambasadorul austro-ungar la București, contele Czernin. Pentru a nu se ivi cumva vre o îndoială asupra autenticității acestei convorbiri ziaristul amintit permite că *textul convorbirii sale a fost revizuit de însuși contele Czernin, care l-a autorizat prin semnătura sa să publice aceste declarațiuni autentice.*

Iată din cuvânt în cuvânt importante declarațiuni făcute de contele Czernin:

La observarea ziaristului că între Maghiari e răspândită vestea, că contele Czernin ar fi un mare dușman a tot ce e maghiar contele a răspuns zâmbind următoarele:

Departo de mine ori ce gând dușmănos față de Maghiari sau Ungaria. Știu, că la d-voastră s'a svonit despre mine acest lucru, dar știrea aceasta este atât de falsă încât, te întreb: merită ea să fie desmintită? Așa! că nu merită... De altfel trebuie să îți spun, că nu mi plac interviurile. E aceasta o chestie gingașă. Se pun omului întrebări indiscrete sau cel puțin foarte gingașe, la cari e greu, ba câte-odată chiar imposibil a răspunde în public. Unele mai puțin, altele mai puțin, dar furișă înțelesuri greșite. Prin urmare îmi vei crede, că chiar dacă nu te-ai fi primit, aceasta nu s'ar fi întâmpiat în nici un caz fiindcă ești Maghiar, ci fiindcă ești un gazetar.

Întrebat asupra atitudinii României față de Monarhie contele Czernin a răspuns următoarele:

— Voiu răspunde pe față. Bărbății politici din România se poartă cu mult tact, când vorbim cu ei despre afacerile României din Ardeal. Toți recuosc că aceasta e o chestiune internă a Ungariei. Totuși nu e mai puțin adevărat, — adăoga ei — că noi Ro-

mâni din România ne interesăm de conaționalii noștri din alte state.

Este însă absolut greșită credința, că bărbății politici din România caută să exerce o influință asupra situației din Ungaria. Aceasta este absolut fals. Ori-ce Român cu un rol important, care are sentimente amicale pentru Ungaria — și toți aceștia nutresc astfel de sentimente — speră, că *tratatul contelei Tisza cu România ardeleni vor avea un rezultat favorabil*. Numai dușmanii noștri nu doresc aceasta și dacă dorința dușmanilor noștri s'ar împlini, *acest fapt trist ar agrava foarte mult situațiunea.*

— Cum judecați, Excelență, situațiunea actuală?

— Trebuie să constat, că *relațiunile reciproce dintre România și Austro-Ungaria au fost în ultimul timp într-o câtva încordare*. Ținând însă cont de sinceritatea și bunele intențiuni ale politicianilor din România față de Austro-Ungaria, trebuie să nădăjduiesc *imediat după rezolvirea chestiunii române din Ardeal, toate se vor îndrepta pe calea cea mai bună.*

— Sunteți de părere Excelență că pe tul va avea un efect înedit pentru ameliorarea relațiilor între monarhie și România?

Sunt convins de aceasta, fiindcă *orice om, care susține că România din Ungaria nu se bucură de toate drepturile, are dreptate*. Dacă ar fi altfel, contele Tisza, care nu lucră „pentru galerie“, n'ar fi început tratative cu membrii comi-

Leo Tolstol.

O poveste

despre Ivan prostul și despre cei doi frați ai lui: Simion soldatul și Taras pântecosul, și despre sora lor mută Malania, cum și despre diavolul cel bătrân și despre cei trei pui de drați.

(Urmas).

IX.

Și trăiau cei trei frați și împărățeau. Bine o avea cel mai bătrân, Simion, soldatul. Cu soldații lui de paie a câștigat și soldații adevărați. În toată împărăția lui tot zece curți trebuiau să dele un soldat, bine făcut, fără scâdere și curat la față. Astfel de soldați a adunat multșori și pe toți îi deprinse la arme. Și îndată ce nu voia să asculte cineva de el, numai decât comanda pe soldații la el, și făcea cu el, cei venea în minte. Așa că toți se temeau de dânsul.

Și trăia în mare pompă. Tot, ce-i venea în minte, și pe ce-și arunca ochii, tot era al lui. El își trimetea soldații, și aceștia luau și aduceau, ce poțea el.

Și Taras, pântecosul, încă trăia bine. Bani, cari îi primise dela Ivan, nu-i risipea, ci li sporea însemnat. Bani li păstra acasă în cufer, dela poartă însă porunci să se adune alți bani.

Puse dare de cap, ceru bani pentru ori-ce ulicioasă, pentru ori-ce trecătoare, pentru fiecare cismă, pentru ori-ce sfiorică. Și tot ce-i venea în minte li stătea la dispoziție. Pentru bani li aduc oamenii tot felul, vin și să i lucre, pentru că bani li trebuie fiecărui.

Nici Ivan, prostul, n'o avea rău. Cum a îngropat pe socru-său, a desbrăcat haina împărătească, a dat-o soției, să o păstreze în cufer. Și-a îmbrăcat iară cămașa groasă de pânză, pantalonii peteciți, papuci de scoarță, și începu să lucre. — „Altfel mi urâte“, zicea el. „Afară de aceea, îmi crește burta, n'am poftă de mâncare, nu pot dormi“. Iși aduse la sine pe tatăl său și pe mamă-sa, și pe sora cea mută, și începu iară să lucre. Oamenii ziceau: „dar, tu ești împărat”.

„Ei, și ce-i asta? zise el, doar și împăratul trebuie să se îndoape”.

Veni la el ministrul și-i făcu cunoscut, că nu sunt bani pentru plata leilor.

„Nu face nimic, dacă n'avem, nu plăti”.

„Bine, zise ministrul, dar camenii nu vor mai sluji”.

„Nu face nimic, răspuse Ivan, de pe partea mea, să nu slujească, cu atâta vor avea mai mult timp liber ca să lucre; să care gunoii pentru că au făcut mult gunoi”.

Veniră la Ivan oamenii cari aveau

certuri între sine. Unul zice: „Asta mi-a furat banii. Ivan li răspunde: „Ei, numai atât? Va fi avut lipsă de ei”.

Toți știau, că Ivan este un prost. Și i-a spus nevasta: „Despre tine vorbesc oamenii, că ești un prost”.

„Și? ce lucru mare! răspuse el”.

Soția lui Ivan se gândi asupra lucrului acestuia, dar... și ea era o proastă.

„De ce să lucre eu împotriva bărbatului meu? Unde i acul, se cuvine să fie și firul de ață! Ea se desbrăcă de haina împărătească, o așeză într-o ladă și se duse la cumnată-sa mută, ca să învețe a lucre. Iarăși să lucre, și începu să ajute bărbatului.

Toți cei cu minte au părăsit împărăția lui Ivan... au rămas în țară numai proștii. Bani nu aveau nici unul. Ei trăiau și munceau, se hrăneau pe ei, și și pe alții.

X

Multă vreme a așteptat Sca-roachi cel bătrân vești de la puii de drac, cum au ruinat pe cei trei frați dar n'a primit nimic. A eșit singur să se informeze, cercetă pretutindenea, dar nu-i găsi niciării, dete numai de cele trei găuri. „Ei, fără îndoială, n'au isprăvit nimic, trebuie să mă apuc eu însumi de lucru”.

Se duse și cercetă. Frații însă nu mai erau la locurile de mai înainte. Li-a găsit în împărății deosebite. Toți

trei erau în viață și — erau domnitori. Nu-i păru bine diavolului.

„Acum, zise el, să mă pun eu pe lucru”.

Înainte de toate, se duse la împăratul Simion. Dar nu se duse la el în chipul său de diavol, ci se schimbă în comandant de armată. „Am auzit zise el, că tu, împărate Simion, ai fi un soldat mare; eu sunt bine deprins în măestria războaelor și aș vrea să-ți slujesc. Împăratul Simion li întrebă despre una și alta și se convinse că-i om înțelept, și li luă în serviciul său.

Noul căpitan de oaste începu să sfătuiască pe împăratul Simion, cum și-ar putea aduna o armată puternică.

„Înainte de toate, trebuie să recrutezi mai mulți soldați, zise el. În împărăția ta trăndăvesc mulți fără de lucru. Trebuie să asentezi pe toți cei tineri, fără deosebire — astfel armata ta va fi de cinci ori mai mare, ca mai înainte. A doua, trebuie să introduci puști și tunuri nouă. Eu vreau să introduc puști, cari arunca o sută de gloanțe deodată, și le în prăștie ca mazrea. Vreau să introduc tunuri, cari ard tot, pe unde ajung; să năvălească prin loc tot ce le vine în cale: oameni, cai, ziduri și altele”.

Împăratul Simion ascultă de noul său căpitan de oaste, porunci să asenteze cu ridicata pe toți feciorii tineri.

A porunci să se facă și fabrici nouă, însă să se fabrice puști nouă, tunuri nouă, și numai decât se ridică împotriva împăratului bătrân. Abia s'a ciocnit cu arma a dușmană și împăratul porunci soldaților săi să împuște cu gloanțe și foc asupra lor. Dintr-odată se nimici jumătate oastea dușmană. Cracăză cuprinse pe împăratul v. in. El să dete învins și-i închină țara. Împăratul Simion se bucură foarte mult. „Acum voi merge împotriva împăratului din India, zise el. Împăratul indian însă auzise de împăratul Simion și-i prinse toate invențiile și mai iscodi și de la sine uela. Împăratul indian, asentase la oaste nu numai pe toți feciorii tineri, ci și pe fetele și femeile nemăritate, și oastea lui era cu mult mai mare, decât a împăratului Simion. Puști și tunuri luase și de la împăratul Simion și pe lângă asta a mai descoperit chipul cum să zboare prin aer și cum să prunce de acolo bombe, cari să explodeze.

Și plecă împăratul Simion asupra împăratului indian. El gândea, că li răpune, ca și pe cel de mai înainte. Uictorul însă numai până la o vreme se duce la fantăna, apoi se sparge. Împăratul indian nu îngădui, ca oastele lui Simion să se apropie de o bătaie de pușcă, femeile lui aruncară din aer bombe, asupra lor. Cum arunci praf peste molii, așa arun-cară femeile bombe asupra oastei lui Simion. Toată

tetului român. Situația de azi din Ungaria e nedreaptă pentru Români, iar dacă contele Tisza — acest patriot maghiar incarnat — își ia angajamentul să amelioreze situațiunea, aceasta deja e o probă suficientă, că avem de-a face cu o acțiune și dreaptă și justă.

Credeți Escelență, că pactul trebuie încheiat cu orice preț? Chiar și în cazul când prin acest pact s'ar aduce un prejudiciu ideii de stat maghiar?

Păreră mea este, că buna înțelegere între statul ungar și cetățenii noștri de naționalitate română este absolut necesară. Chiar și în paguba ideii d-voastre naționale? Dar pentru ce vorbim despre aceasta? D-voastră, cari cunoașteți pe contele Tisza, cari fi cunoașteți sentimentele patriotice, puteți oare presupune chiar și numai o clipă, că contele Tisza va accepta o știrbire a acestei idei? Că va fi capabil, să aducă chiar și cea mai mică știrbire ideii de stat național maghiar? Eu, care cunosc calitățile, inclinările și sentimentele contelui Tisza, nu mi pot imagina o astfel de situație, ca el să jertfească măcar o fărâmiță din această idee de stat a d-voastră.

Ce s'ar întâmpla, dacă pretențiunile Românilor ar trece cu mult peste ceea ce ar putea accepta contele Tisza?

— Domnul meu — a răspuns contele Czernin cu voce mai întunecată — date fiind marile interese ale Austriei și Ungariei în această chestie, nici nu voi să mă gândesc la un asemenea rezultat nenorocit.

Declarațiunile contelui Czernin au produs în presa maghiară o impresie foarte penibilă. »Vilag« zice, că declarațiunile lui Czernin s'au scandalizat. »Pesti Hirlap« este de aceeași părere.

Camera. Ședința de Sâmbătă a camerei a decurs liniștit, ne luând parte la ea opoziția. La propunerea comisiei de imunitate au fost ecchiși contele Andrássy de la 10 ședințe, contele Zichy Aladar și Iusth János de la 15 ședințe.

S'a votat apoi în a treia cetire proiectul legii de presă și s'a decis a se trimite camerei magnaților.

În fine a rostit un discurs mai lung contele Tisza, jărătând nelndreptățile nuziuințelor opoziționale și ne-succesele luptei.

Ședința viitoare se anunță pe Miercuri.

Lupta continuă. Partidele opoziționale ungare au avut alaltaieri sara o întrunire comună. La propunerea lui Apponyi, președintele partidelor au fost încredințați a pregăti proiectele de acțiune comună. Proiectele acestea sunt în mare parte gata. E vorba, ca ele să fie aduse în armonie, pentru succesul luptei, ce opoziția o va continua cu toată energia contra guvernului.

Pactul româno-maghiar.

Din informațiile publicate zilele acestea prin ziare în legătură cu pactul remarcăm următoarele:

Declarațiunile d-lui Mihali.

D-l Dr. Teodor Mihali intervievat de un redactor de la »Kel. Ért.« a făcut niște interesante declarații asupra pactului, reflectând în special la chestiunea dizolvării comitetului național pusă la cale de Hieronymi, pe care au relevat o zilele aceste unele ziare maghiare.

D-l Dr. Mihali a spus următoarele: — Nu voiesc să fac profetii, dar constat că de ambele părți există bunăvoința pentru rezolvirea problemelor. Mă mir mult, cu ce concepții e primită de opoziție și de o parte a presii acțiunea noastră. Asupra acestei chestiuni s'a făcut de mult schimburi de idei. Odinioară a venit în Ardeal însuși Hieronymi, după dizolvarea comitetului național și a avut confătuiri cu noi, cu membrii comitetului. A fost și la mine în Dej și atunci ne am consultat, cum s'ar putea rezolvi chestiunile de la ordinea zilei prin comitet, respective cu conlucrarea comitetului. Și când a ajuns coaliția la guvern, la chemarea primministrului Wekerle s'au prezentat în palatul ministerial membrii comitetului, împreună cu prelații, și Wekerle a tratat cu noi, ca membrii ai comitetului. Noi i-am adus la cunoștință gravami-nelile noastre și dânsul a promis o rezolvire favorabilă. Chestiunea însă s'a dat uitării încurând. Acum a reluat primministrul actual firul schimbului de idei. Deosebirea e, că acum există la ambele părți bunăvoință și conștiința responsabilității. E dureros, că opoziția face chestie de partid din acest lucru, pe când e vorba de un interes primordial al țării, pe care s'au nuzit odinioară să-l rezolve direct și indirect și el, împreună cu noi.

Părerile d-lui Damian.

În ziarele maghiare s'a reproșat comitetului nostru, că deși debaterile au durat trei zile, nu s'a putut aduce o hotărâre în meritul cauzei.

Intrebat asupra acestei chestii de un ziarist, d-l deputat Vasile Damian a spus următoarele:

Prin ziarele maghiare poate să se spună orce, d'ar nu ne putem aștepta la alte aprecieri din partea contrariilor noștri. Dar s'au voie a spune, că după 3 zile de discuții mature, n'am luat încă o hotărâre definitivă, asta poate numai dovedi că nu putem face act de superficialitate cu necesitățile întreg neamului românesc din Ungaria.

Comitetul partidului național știe că se bucură de încrederea deplină a poporului român și de acela nu voește să abuzeze de această încredere și să primească cu o ușurință care poate avea urmări triste, fatale, niște concepțiuni cari nu pot satisface interesele și necesitățile acestui popor, cum ar fi

de dorit și cum s'ar cuveni; trebuie să avem apoi siguranța și garanția că ceea ce ni se pune în vedere poate deveni o realitate vizibilă, pipăibilă și simțită.

Legi rele de maghiarizare și de persecuții, avem destule. Întrebarea este dacă sunt suficiente promisiunile unui ministru-președinte, ca legile acestea să-și piardă caracterul lor aspru de prigonire a naționalităților.

Iată ce ne frământă și ne îndeamnă să mai fim în așteptare.

Ziarele.

Ziarele ungurești și în parte și cele din Viena continuă a se ocupa cu pactul. Dar cele mai multe din informațiile lor sunt greșite și asemenea sunt și concluziile, ce le fac. De aceea știrile ziarelor strejne au să fie primite cu cea mai mare rezervă. Remarcăm o astfel de știre din cel mai guratic ziar govistiv »Pesti Hirlap«. În un articol cu titlul din »secretele de culise ale comitetului român« dă informația că pactul a terminat și ședințele au fost amânate din tactică. Știrea aceasta o dă ziarul în cadrul unui articol, cu fraze sfârșitoare, dar lipsit de criteriile adevărului.

Hotărârea comitetului național.

— Voi de presă.

»Drapelul«

comentând hotărârea comitetului național constat că amânarea unei hotărâri definitive în chestia acordului cu guvernul nu poate fi decât binevenită pentru ambele părți.

»E doar vorba — scrie »Drapelul« — de o cauză mare, care nu privește numai vre-o câteva persoane și nu este numai de un interes trecător de azi pe mâine, ci privește mai mult decât viitorul unui popor, al unei țări și poate chiar al constelațiunii de puteri în Europa de mijloc.

»Suntem într'un moment istoric, în care nu numai noi avem să ne dăm pe deplin seamă de toate consecvențele.

»Chestia națională din Ungaria nu ne privește numai pe noi și pe de-tentorii actuali ai puterii publice din Ungaria, ci cercuri cu mult mai largi și mai profunde de interese, cari determină desvoltarea întreagă, așa că chestia nu numai în urma greutății proprii, ci și în urma împrejurărilor între cari se prezentează a intrat într'o fază nouă, în care se impune gătirea unui acord.

»Amânarea își are deci rostul său bine determinat, care tradus în vorbe înseamnă atât, că încă nu s'au găsit acele condiții de acord, cari trebuie să se găsească întru satisfacerea tuturor acelor interese cari sunt legate de această chestie.

»Poate nici când și nicăiri nu s'a dovedit în așa măsură adevărul vorbei din bătrâni: Qui habet tempus habet vitam.

»E vorba de un conflict vechiu și înverșunat, care a luat cu vremea astfel de dimensiuni, încât părea deadreptul cu neputință găsirea unei soluțiuni pacifice spre mulțumirea ambelor părți.

»Românul« vorbind de »nesiguranța« zilelor prin cari trecem face următoarea constatare:

»Dacă înțelegerea guvernului nu va fi la înălțimea necesității istorice a unei pașnice convetuiți cu noi, avem indiciul sigur, că reprezentanții noștri se vor conforma numai și numai intereselor vitale ale neamului. El vor refuza mâna mîncunții și vor da mâna numai cu cel ce va putea să reprezinte în sinceritate adevărul.

In Camera și Senatul Românii s'a cetit Sâmbătă decretul de dizolvare al Corpurilor legiuitoare. Viitorul parlament este convocat pentru ziua de 21 Feb. v.

În vederea apropiatelor alegeri s'a început în întreaga țară campania electorală. Comitetul executiv al partidului conservator a decis, că partidul conservator va lupta în toată țara și în toate colegiile la viitoarele alegeri. Întruniri publice se vor ține în orașele Iași, Craiova și București.

Ajutoare de stat. În ministerul de interne s'au lichidat ajutoarele, ce le dă guvernul orașelor. Dintre orașele ardelenne s'au primit Turda și Alba-Iulia câte 12mii cor. Bistrița, Dej, Sibghioara, Odorheul, Ibașfalău, Aiudul, Gherla și Zălaul câte 10 mii de cor. Făgărașul 5 mii, Abrudul, Sereda (Ciuc), Cojocna, Hațegul, Ocna Sibiului câte 4 mii cor. Coloriatele orașe li s'au dat câte 6 mii cor. afară de Cluj și Târgul Murașului. Aceste culturi de maghiarizare sunt favorizate în deosebi. Clujul primește 64 mii cor. și Oșorheul 22. mii. Aresta e simțul de egalitate al oligarhilor noștri de la cărmă!

Tache Ionescu asupra tratativelor.

Un corespondent al ziarului »Az Est«, Adorján Andor, a mers la București pentru a erua părerile unor bărbați politici asupra chestiilor de la ordinea zilei. A intervievat pe contele Czernin, apoi pe d-l Tache Ionescu. Cum la ordinea zilei este pactul româno-maghiar, Adorján a solicitat părerea d-lui T. Ionescu asupra tratativelor de paco dintre Români și Tisza.

D-l Tache Ionescu a început să spună o convorbire ce a avut-o cu fostul prim-ministru bar. Bánffy. Dânsul i-a recomandat lui Bánffy să facă o încercare de tratament cu Români, la fel cu Sași. La aceasta propunere greșită bar. Bánffy a răspuns rezolut: — Nici odată! Uipi că Sași sunt 200 mii și la o depărtare de 1000 km. de Germania, pe când Români sunt în număr de 3 milioane și sunt mărginași cu frontiera română.

Rezultatul convorbirii de un cias și jumătate a fost, că Bánffy socotea a fi o necesitate de stat perpetuarea sistemului de guvernare, care dănuiește și azi.

D-l Tache Ionescu a spus apoi că a mai avut conveniri cu Széll și Tisza, dar nu s'a atins chestia română.

La întrebarea corespondentului, că cunoaște bazele pactului, d-l Tache Ionescu a spus, că nu le cunoaște și crede, că e bine să nu se amestece nime în detaliurile pactului.

— Nu voim — a zis d-l Tache Ionescu — să îngreunăm poziția lui Tisza dând pretext opoziției să poată prezenta lucrul așa, ca și cum Tisza ar trata cu noi și nu cu compatrioții săi români.

— Și dacă dorințele Românilor ar jigni supremația maghiară și ideea noastră națională? — a întrebat Adorján.

— O spun franc — a declarat d-l T. Ionescu — credința mea este, că Maghiarii nu vor pierde, dacă se vor înțelege cu Români. În timpul nostru democratic și o obligativității învățământului e imposibil a desnaționaliza poporul, în care e vie conștiința și mândria rasei sale. Despre această convingere am dat dovadă atunci când dela Bulgaria invinsă și pusă la dispoziția noastră nu am luat un teritor mai mare, decât am avut necesitate pentru ca să ajungem la mare... Pentru asta am spus totdeauna, că n-ași primi nici Șumla, nici Rusciucul, nici Varna, chiar dacă ni le-ar dăruî Bulgaria.

Acum avem 190 mii de Bulgari într'o țară cu o populație de șapte milioane și 700 de mii de locuitori, din care peste 7 milioane sunt Români. Și totuși desnaționalizarea Bulgarilor e imposibilă.

— Și ce gândiți, că oare rezultatul tratativelor va avea influință asupra raportului dintre România și Austro-Ungaria?

— N-aș fi sincer în ce privește legăturile noastre cu monarhia, dacă n-aș recunoaște, că înțelegerea între Maghiari și Români din Ungaria ar fi o cauză mai mult, ca raporturile noastre cu Austro-Ungaria să fie atât de excelente, cum ar trebui să fie.

— Și dacă Români ar ridica pretenziuni, cari pe lângă toată bunăvoința nu s'ar putea îndeplini, ce se va întâmpla atunci? — a pus întrebarea ultimă corespondentul.

D-l T. Ionescu a răspuns cu o declarație a lui Venizelos, pe care acesta a făcut-o când cu trăgănarea tratativelor de pace greco-turce. Venizelos a spus, că e grea înțelegerea, pentru-că »nici o parte nu vrea să-și mărturisască ultimele concesiuni până când nu se convinge că aceste vor avea rezultat...«

Această declarație se poate aplica și aci. Dacă e vorba de concesiuni cari apar ca neacceptabile, în cele din urmă totuși se vor afla modificări, »concesiuni ultime«, cari se retrag, până când nu e asigurat rezultatul. Eu sunt convins că înțelegerea se va face, dacă ambele părți o voiesc, se va face chiar și dacă una din părți ar avea să aibă luna, cealaltă searele de pe cer.

armata lui se împărățită, și împăratul Simion rămase singur. Împăratul indian coprinse țara împăratului Simion iar acesta luă lumea în cap.

După ce diavolul bătrân sdrobi astfel pe fratele acesta, se duse acum la împăratul Taras. Aici luă chip de negustor, se așeză în țara lui, clădi fabrici și puse între oameni bani în mișcare. Negustorul plătea fiecare articol scump, așa că toți oamenii alergau la el — să câștige bani. Oamenii adunară acuzi atâtea bani, că-și plătiră toate restanțele, și toate dările le plăteau la soroc. Împăratul Taras era plin de bucurie. »Dumnezeu să-i răsplătească negustorul!«, gândea el, de zice înainte voiu avea tot mai mulți bani, voiu trăi tot mai bine. Și Taras își făcea tot planuri nouă, începu să-și zidească un nou palat. Dete de știrea în țară să-i aducă oamenii lemne și petri, și să vină să-i lucre... pentru toate le făgăduia prețuri mari. Împăratul credea, că poporul va alerga pentru bani la el, ca mai înainte. Dar, ce a trebuit să-i vadă ochii? Toate lemnele și petrele le cărau oamenii la negustor, și toți lucrătorii alergau tot la el.

Împăratul Taras ridică prețurile, dar negustorul le ridică și mai sus. Împăratul Taras avea mulți bani, negustorul însă avea și mai mulți și dădea peste prețurile împărătești. Clădirea împărătească stătea pe loc, nu putea înainta. Împăratului Taras li veni ideea să facă o grădină mare. Veni

toamna, împăratul dete de știrea să vină oamenii să sădească pomi, dar nu veni nimeni, totii alergară să sapsu un lac la negustor. Veni iarna împăratul Taras voi să-și cumpere pei de samur pentru o noia blană. Trimise un om, ca să cumpere, omul însă se întoarce cu vestea că nu se mai găsește pei de samur. Le-a cumpărat pe toate negustorul, ca să-și facă un covor de samur. Împăratului li treburi cățiva armăsari. Trimise oameni să-i cumpere, aceștia veniră îndărăt și spuseră că toți armăsarii i-a cumpărat negustorul, căru cu el apă în la. Orice voia să facă împăratul nu isbutea, nici un om nu voia să-i lucre nimic, toți lucrau pentru negustor, lui li aduceau numai banii negustorului, ca să-i plătească darea.

Atâția bani se grămădiră la împăratul, că nu mai știa, unde să-i pună, dar viața li era tot mai neplăcută. Încea de a mai face panuri, dorința lui era să lasă numai, oarecum lui nici așa nu putea. Trebuia să se restrângă în toate. Începură să i părăsească cuvar bucătarii, cocșii și servitorii lui. Și de ale mâncării ducea lipsă. Dacă trimetea în piață după ceva, nimic nu mai găsea, toate le cumpărase negustorul, lui li aducea numai dările.

Împăratul Taras se năcăi și surghiuni pe negustor afară din țară. Acesta lusa se așeză totmai la graniță și negustoresc, ca si mai înainte: pentru bani oamenii le cărau toate la el. Împăratului li mergea de tot rău. Zile întregi n'avea, ce să mănânce, ba se

lătlse vestea că negustorul s'ar fi lăudat, că are să cumpere și pe împăratul. Împăratul se spărieșe și nu mai știa, ce să facă.

Atunci veni la el Simion și se plânse: Împăratul Indiei m'a nimitic, ajuta-mă! Dar împăratul Taras însuși se afla în cea mai mare strâmtoare, și zise:

»Eu însumi n'am mâncat nimic de două zile.

XI.

După ce diavolul bătrân a nenorocit în chipul arătat pe cel doi frați, s-a dus la Ivan. Aici se infățîșă că Voevod și începu să-l convingă că ar fi bine să introducă armată în țara sa. »Nu se cuvine, ca un împărat să trăiască fără ostași. Nu ai decât să-mi poruncești și eu îți adun din popor soldați și întocmesc o armată.

Ivan li ascultă până la sfârșit, apoi zise: »Ei, de pe partea mea! Tu poți introduce ostași, dar să-i lucre, a se juca și a cânta bine, pentru că asta îmi place.

»Scaraoșchi bătrânul umblă prin țară și începu să adune soldați, cari veneau de bună voie. Dete de știrea să vină și să lute toți la miliție — ficare va căpta rachiu și o căciulă roșie.

Și așa n-a venit nime. Scaraoșchi se duse la Ivan și zise: »Năntăntocii tăi nu vreau să vină de bună voie, trebuie să-i înrolăm cu puterea.

»Ei, de pe partea mea! zise Ivan, iai dară cu puterea.

Diavolul porunci să dea de știrea să vină toți proștii și să se înscrie de soldați, care nu va veni, Ivan li va pedepsi cu moarte.

Proștii veniră la Voevod și ziseră: »Tu ne spui, că dacă nu ne facem soldați, împăratul ne pedepsește cu moarte, dar nu spui, ce ne așteaptă la miliție. Am auzit, că și pe soldați li omoară.

»Da, asta-i adevărat.

Auzind asta proștii, se revoltară. »Nu, nu mergem, ziseră ei. Mai bine să ne omoare acasă. De moarte și așa nu scapă omul.

»Ce proști mai sunteți, strigă diavolul bătrân. Cumcă omoară cineva pe un soldat, nu-i lucru sigur, dacă însă nu veniți, este sigur că împăratul vă pedepsește cu moarte.

Proștii se puseră pe gânduri, și se duseră la Ivan prostul, să-l întrebe.

»A venit la noi voevodul și ne-a poruncit să ne facem soldați. Dacă vă faceți soldați, a zis, încă nu e sigur că vă omoară, ori nu, dacă însă nu veniți, împăratul Ivan de bună seamă vă pedepsește cu moarte. Adevărat este asta?«

Ivan rase:

»Cum aș putea eu singur să vă

omor pe toți. Dacă aș fi un prost, v-aș putea-o declara asta, dar așa nici eu n-o mai înțeleg.

»Atunci, dar, nu venim, ziseră ei.

»De pe partea mea, nu veniți.

Proștii se duseră la voevod și i spuseră, că nu se fac soldați.

Văzând diavolul că nu isbutește se duse la împăratul taracanilor.

»Vino, zise el, să mergem în contra împăratului Ivan. Numai bani nu are, bucate însă și vite și tot felul de serviri are din belșug.

Împăratul taracanie ascultă de el. Adună o armată mare, își puse în rând puștile și tunurile, plecă spre graniță și începu să străbată în țara lui Ivan.

Proștii veniră la Ivan și ziseră: »Împăratul taracan tăbărăște cu oastea împotriva noastră.

»Ei, de pe partea mea... poate să vină.

Împăratul taracan trecu cu cetele sale graniță și trimise o patrulă să încodească oastea lui Ivan. Aceasta căută și căută și nu dete peste nici o oaste. Poate să mai așteptăm, zise știe, dacă nu răsar de undeva? — Dar nici pomana de vre-o oaste... cu cine să te răboești? Împăratul taracan dete poruncă să se cuprindă satele. Când intrau soldații în sat, proștii și proastele eșiau în drum să se uite și să se înhoalbe la el. Soldații jăfulau de la proști bucatele, le mânau vitele; și proștii li lăsau să facă, ce vreau, nimeni nu se apăra împotriva lor. Soldații merseră în alt sat.

Externe.

Declarațiunile Regelui Greciei

»Vossische Zeitung« publică o convorbire a corespondentului său special cu regele Greciei prin care acesta își arată părerile asupra situației politice.

Regele a declarat, că nu e potrivit al viitorului stat albanez. Cu Albania dorim a trăi în cele mai bune relații. Nimic nu ne poate fi mai bine venit ca un vecin pașnic la frontiera de nord-vest. Regele României m'a rugat de asemenea să fiu prevenitor față de prințul de Vied. În consecință din partea noastră pacea va fi menținută. Contra unei nedreptăți însă, trebuie să protestez; ni se cere prea mult cu evacuarea părților nordice ale Epirului, care ar constitui o mare jertfă națională pentru noi. Chestiunea insulelor pare a se fi rezolvit în favoarea noastră. Toate insulele ocupate de noi — afară de Imbros și Tenedos — vor fi încorporate.

În chestia înarmării flotei grecești, regele Constantin a declarat că alte vase de război nu au mai fost comandate, iar comenzi mai însemnate nici nu se proiectează. Pentru moment regele nu are grijă de complicațiunile grave. Cumpărarea unui dreadnought de către Turcia nu dovedește că un atac turcesc împotriva Greciei ar fi iminent.

Albania.

»Agenția Stefanic« află din Valona că Kemal bei a remis puterea în mâinile comisiunii de control ca reprezentantă a celor șase puteri. Aceasta luând cunoștință de patriotismul arătat de Kemal, a declarat că își asumă puterea și guvernul Albaniei, cari i-au fost remise. Procesul verbal privitor la aceasta a fost comunicat miniștrilor guvernului provizoriu, cari au consimțit cu toții la declarațiunea cuprinsă în procesul verbal. Cabinetul a fost declarat dizolvat.

Fevzi bei, fostul ministru de interne, a fost însărcinat să ia asuprași direcțiunea generală a afacerilor guvernului din Valona, iar foștii miniștri vor depinde de dânsul ca directori pentru diferite servicii. S'a telegrafiat autorităților din Flbasan de a recunoaște pe Fevzi bei ca superior direct.

Demisia lui Kemal a cauzat o bună impresie în Valona.

Ismail Kemal a adresat o telegramă conținuând Berchtold spunând că în momentul în care remite în mâinile reprezentanților marilor puteri puterile ce-i fuseseră încredințate, exprimă ministrului și guvernului austro-ungar sincere mulțumiri/pentru bunătatea de a primi rugarea sa de a încredința comisiunea internațională cu sarcina guvernului întregii Albanii, ca singur mijloc de a realiza unitatea de guvernământ, fără de care nu s'ar putea stabili ordinea. Ismail repetă recunoștința tuturor compatrioților pentru bunăvoința pe care d-l Berchtold a arătat o Albaniei în decursul constituirii ei și roagă pe ministrul de a ajuta pe valorosul și nenorocitul popor de a-și apăra drepturile atât de rău recunoscute de vrășmașii lui.

Acolo se întâmplă același lucru. Oamenii le dădeau tot, ce aveau, nu se apăra nimenea, ba îi poșteau să rămână la ei. »Dacă trăiți rău în țara voastră, mutați-vă la noi pentru totdeauna«, ziceau proștii. Soldații mergeau tot mai departe, dar nu dau de nici o castă; oamenii trăiau în pace pretutindenea, se hrăneau pe sine și pe alții, nu se apărau în contra nimărui, și-i poșteau să se așeze la ei.

Pe soldații îi cuprinsese urâtul, ei se duseră la împăratul lor și se plâneră: »Aici nu ne putem bate, du-ne în altă parte... dacă ar fi aici un război, dar e numai un câr. Aici nu putem rămâne mai mult«.

Împăratul taracanic se năcăji, porunci soldaților să străbată țara întregă, să vâdă casele și satele, să ardă bucatele, să omoare vitele. »Dacă nu faceți așa, voi lăsa să vă împuște, zise el.

Soldații se spăriră... Incepură să împlinescă porunca împărătească, ardeau case și bucate, ucidău vitele. Proștii tot nu se apărau... plâneau numai. Plâneau bătrânii, plâneau babele, plâneau copiii micii.

»De ce ne faceți nedreptate? De ce ne prădați tot avutul, fără nici un folos? Mai bine luați cu voi, dacă aveți trebuință de ceva!« se tânguia oamenii.

Soldaților le era greață de fața lor. Nu s'au dus mai departe și oastea întreagă s'a năpustit în toate părțile.

(Va urma).

Pentru școala noastră comercială din Brașov.

Precum am publicat în Nr. trecut al »Revistei Economice«, băncile noastre românești — conștii de datorința ce li se impune față de singura noastră școală comercială — încep să răspundă tot mai multe la apelul »Solidarității« de a contribui la scopul zidirii unui nou edificiu școlar. Până astăzi am primit următoarele avizuri de contribuții:

- »Furnica«, Făgăraș . Cor. 1,500
- »Oravicianae«, Oravița » 1,000
- »Corvineana«, Hunedoara » 1,000
- »Poporul«, Săliște » 1,000
- »Brașoveana«, Brașov » 1,000
- »Coroana«, Bistrița » 900
- »Casa de păstr.«, Sasca » 900
- »Iulia«, Alba-Iulia » 750
- »Agricola«, Sebeș » 600
- »Mercur«, Năsăud » 500
- »Târnaveana«, Sighișoara » 500
- »Drăganul«, Beiuș » 500
- »Cordiana«, Felfeida » 450

Total . Cor. 10,600

Când cu recunoștință amintim, că băncile noastre dau fiecare suma, ce li s'a prelininat, ne face o deosebită mândrie să spunem, că două din instituțiile de mai sus, anume »Corvineana« și »Târnaveana« au oferit mai mult chiar decât li s'a cerut. Fie, ca exemplul acesta să servească de îndemn și altora.

Direcțiunea Școlaei comerciale din Brașov a publicat — în urma înțeleșului prealabil avut cu »Solidaritatea« — un apel către foștii elevi, îndemnându-i să contribuie și dânsii cu sume potrivite poziției lor de azi. La acest apel, pe care îl publicăm la alt loc al revistei noastre au răspuns următorii:

- Otto Schiel, fabricant, Brașov K 1,000
- Iosif Oncioiu, șef-contabil la filiala »Albinele« Brașov » 300
- Enea Hoeman, funcționar la »Albina«, Sibiu » 120

Total . K 1,420

După cum suntem informați, un comitet dintre foștii elevi se va adresa și ei absolvenților școlaei comerciale cu rugarea și îndemnul să nu rămână nici unul singur, care să nu-și facă datorința.

»Rev. Ec.«

Un apel al »Casei Naționale din Bucovina«.

»Casa Națională« din Suceava (Bucovina) adresează următorul apel către băncile cooperative din țară și tot neamul românesc de pretutindeni.

Falnică Suceavă de odinioară, pământul sâmbit prin vremea de strău-cire ale neamului nostru și prin monumentele mărețe și dui-ase ale trecutului nostru, astăzi este pe cale de a-și pierde cu desăvârșire caracterul românesc. Elementul românesc, nu cu mult în urmă covârșitor, astăzi este scăzut la a treia parte din totalitatea locuitorilor. Negustorii ei breslași suferenți odidioră vestiții și stăpâni pe piețele Moldovei și Galiției astăzi deși încă mulți la număr, sânt risipiți prin fundul mahalalelor și duc o viață din cele mai grele. Primejia înstrăinării care până acum a cerut jertfă jumătate din țara noastră dinspre miazăno-pte, bate la porțile Sucevei și amenință împreună cu orașul și județul întreg.

Pentru a țărături acest curent cutropitor, pentru a spori și întări elementul românesc din Suceava și județ pentru a încuraja și ridica negoul și meseriile, pentru a redobândi din câte am pierdut s'a înființat în anul 1909 societatea cooperativă »Casa Națională« în Suceava cu pârtașia a 100 cor.

Cu prețul de 700.000 cor. a cumpărat societatea un teren cu o suprafață peste 3000 metri pătrați loc situat în centrul orașului la două străde dintre cele mai frecventate, ca aici să se ridice Casa Națională menită să adăpostească:

- 1) Prăvălii pentru meseriași din Suceava și județ, organizați în societăți cooperative.
- 2) Magazine de mărfuri cari să satisfacă trebuințele întregului județ.
- 3) O bibliotecă națională
- 4) O școală profesională.
- 5) Societățile culturale și economice din Suceava.

Soarta elementului românesc din orașul și județul Sucevei a lucrat de a fi o chestie de interes numai local. Pela întărirea și înaintarea acestui element atârna în mare parte viitorul întregului neam românesc din Bucovina.

Spre a coopera întru realizarea scopurilor mărețe ale Casei Naționale din Suceava, societatea »Școala română« a întocmit un album, care cuprinde 25 vederi ilustrate reprezentând cele mai alee monumente istorice din Suceava. Acest album, scos într'un tiraj de 25 000, este închinat întregu-

lui neam românesc și se desface în toate părțile locuite de români. Venitul din desfacere se va investi în pârtașii ale Casei Naționale.

Inchinând deci acest album neamului românesc de pretutindeni, rugăm să aduceți obolul cuvințios binelui și conservării neamului.

A se adresa pentru comenzi la librăria și tip. »Școala română« Suceava Bucovina (Austria).

ȘTIRI

— 13 Ianuarie 1914.

Știri din România. M. Sa regele Carol se află pe deplin restabilit de răceala de care suferea.

— Guvernul liberal — după cum cetim în foile din Țară — va înființa un nou minister: al sănătății publice. Titularul acestui nou departament va fi profesorul d-l Dr. I. Cantacuzino, iar secretar va fi d-l Dr. Botescu.

— Ni se scrie: La »Teatrul Național« din București se fac cu multă activitate repetițiile piesei »Domnul Notar« a d-lui O Goga.

M. S. regele Carol al României — colonel onorar al reg. 20 de geniu spaniol. Se anunță din Madrid, că suveranul Spaniei a numit pe regele Carol al României, colonel onorar al regimentului 20 de geniu din Spania.

Pictorul Gh. A. Mathel. Intr'un număr trecut al ziarului nostru am vorbit despre talentatul pictor român Gh. A. Mathel și despre frumoasele lui succese pe cari le-a avut în Germania. După cum aflăm acum, o sală a Ateneului Român din București adăpostește de prezent — pentru prima dată — expoziția de pictură a unui artist ardelen. A d-lui G. A. Mathel. Ziarele din București li aduc frumoase elogii din zilele acestea, iar »Minerva« li caracterizează astfel:

»Un gust ales, frumoase calități de decorațiune, imaginație estetică și multă pricepere în execuție au făcut din d-sa un căutat desenator. O mare parte din volumele editate în Germania, numeroase reviste cunoscute, afișe și reclame sugestive, peartă sau ar trebui să poarte, numele artistului ardelen. În pictură, d-sa este, desigur, ceea ce se numește un impresionist. Neglijază amănuntul, îngrozit de cromolitografiile obișnuite pictorilor modicorii, și caută a realiza mai mult prin jocuri de culoare, prin armonii de lumină, punând mai mult preț pe impresiunea totală decât pe minuțiozitate la marginea acestei concepții, și cu puterea unui talent în floare, d. Gh. Mathel ne aduce peisaje de nord, cascade, piațete și târguri, alee și crânguri și un singur portret. Unul din cele mai reușite tablouri a'e tânărului artist ardelen este »Primăvara«, proprietatea d-lui D. M. Bragadiru.

»D-sa se va întoarce, probabil ia răș în Germania, dar nădăjdindu, că va ști să lase aci amintirea unui nou talent românesc.»

Un principe al Danemarcei renunță la drapuriile sale. Se anunță din Torino, că principele Aage, nepotul regelui Danemarcei, care nu de mult s'a căsătorit cu contesa Matilda Calzi de Pergolo, a renunțat la drepturile sale asupra tronului Danemarcei. Circuitul svenol, că regle va ridica pe contesa la rangul de principesă cu titlul de Alteță. Conform contractului de căsătorie, copiii noii perechi vor fi de religia rom. cat. deși familia regală este protestantă.

Maxim Gorkij în Finlanda. Se știe că după un exil de ani de zile i s'a permis în cele din urmă scriitorului rus Maxim Gorkij să se reîntoarcă în patria sa. S'a reentors — dar prezența lui Gorkij, se vede, că stârnește și acum neliniște în Rusia, căci după cum se anunță din Petersburg, în decursul călătoriei pe care o face în Finlanda, marele scriitor e în continuu supravegheat de ochrana. De când a plecat din Rusia în Finlanda, poliștii secreți sunt mereu în urma lui.

Cum își pe-rec oșterii ruși. Mai mulți ofițeri ruși petreceau alaltieri noapte cu lăutari în restaurantul Samastan din Petersburg. La un moment dat, căpitanul Balzacov s'a aruncat asupra fetei Sașa Stepanovici. Tatăl ei, care era între lăutari, a sărit să o scape. Căpitanul infuriat a scos revolverul din buzunar și a tras trei multe focuri, împușcând pe tatăl fetei și pe un alt țigan, iar pe fata răbind-o la umăr. Căpitanul a fost arestat.

Eliberarea »contesei Török«. Din P-Neamț se anunță: Aurica Pop, zisă »contesa Török« și alte 19 nume și pronume, terminându-și în închisoarea Plătărești osanda de 6 luni și 10 zile, la care a fost condamnată pentru diferite escrocherii, a fost pusă în libertate. Poliția siguranței generale din București a înaintat-o poliției Piatra, spre a-și lua dela tribunal obiectele ce i au fost confiscate cu ocazia cercetărilor,

adecă giuvaericale și cufere cu haine, a căror valoare trece de 1500 lei. În urmă »contesei« va fi expulzată în Ungaria, locul ei natal. Alaltieri și-a luat lucrurile confiscate și peste câteva zile va fi expulzată.

Donațiile unui miliardar american. Din New-York se anunță, că miliardarul Phipps, fostul tovarăș al lui Carnegie, a donat 15 milioane dolari pentru construirea a 20 de spitale, destinate exclusiv tratamentului cancerului. Spitalele se vor construi în diferite regiuni ale Statelor-Unite. Phipps a mai donat 50 milioane lei pentru procurarea unei cantități de 200 grame radiu.

Planul unui atentat împotriva lui Ever Pașa. Din Constantinopol se anunță: Poliția se ocupă cu afacerea unui atentat ce s'a proiectat în potruva lui Ever Pașa. Un individ a încercat alaltieri să pătrundă la ministerul de război. Individul a fost arestat. Făcându-si cercetări, s'a descoperit în edificiul ministerului de război o mare cantitate de dinamită, care ar fi fost suficientă spre a arunca în aer întreg edificiul.

Contra fumatului. La Chicago s'a deschis de curând o clinică pentru vindecarea obiceiului de a fuma. Directorul ei este doctorul D. H. Kress, secretar al »Ligei contra fumatului« (Anti-Cigaret League) din acel oraș. Metoda de cură este foarte simplă: »Pacientul« își clătește gura cu o soluție de nitrat de argint; apoi li se oferă o țigare aprinsă. Combinația chimică a nitrului de argint cu nicotina dă loc la formarea unui produs de un gust foarte neplăcut. Cine l'a încercat odată, prinde o vie greață de a mai fuma. Această proprietate a nitrului de argint era cunoscută de câți-va ani, dar nimeni nu i-a dat atenție la început. Doctorul Kress fu acela, care s'a gândit s'o utilizeze în mod practic pentru »extirparea« obiceiului de a fuma. Pentru fumătorii inveterați tratamentul cu nitrul de argint este completat cu o cură dietetică. Doctorul Kress a observat că acela cari au obiceiul să umeze, sunt, în majoritatea cazurilor, mari consumatori de ceai, cafea, carne și mâncări pipărate. Limitând dieta la lapte, la cereale fierte și la fructe, nevoia de a fuma se atenuază în mod simțitor. Grație curei Kress, mulți fumători inveterați au reușit să scape de obiceiul acesta.

Cel mai lung circuit telefonic. Liniile telefonice europene, cele mai lungi, nu trec de 1400—1500 chilim. Circuitul telefonic Paris—Roma nu are decât 1500 chilim., lungime. Circuitul Paris—Viena are 1450 chilim. În America s'a ajuns la un circuit lung de 3200 chilim., cu 4 fire de 4 milimetri diametru.

Transmiterea electrică a sunetelor pe distanțe mari nu poate fi decât greu realizată. Greutatea constă în alterarea vocii, provocate de deformațiunea undelor, și în al doilea rând de slăbirea sunetului. Un inginer Drumaux a studiat condițiile unei bune transmisiuni și a găsit că e nevoie de a distanța bobinele lui Pulin, intercalate pe circuit, la distanța de 10 chilim. Bazat pe această descoperire, o companie americană vrea să experimenteze constrând un fir telefonic, care să lege New York cu Los-Angeles și San-Francisco, adică un fir lung de 5600 chilometril.

Știri mărunte. Se telegrafiază din Panama, că se speră că în Aprilie va putea străbate întreg canalul un vapor al Companiei Panama.

— Soc. de antropologie din Paris a decernat premiul internațional, antropologului Niceforo dela universitatea din Roma.

— Din Strassburg se anunță, că n urma incidentelor dela Saverne, guvernul nu va mai trimite garnizoană în acel oraș, voină să pedesească astfel populația orașului.

— Din Atena se anunță, că la Lepante s'a simțit un puternic cutremur, care a făcut să se crepe mai multe clădiri ale orașului, trei case și o parte a fortăreței au fost prăbușite.

— Principii Ferdinand și Carol al României, precum și principele moștenitor al Greciei — după cum se anunță din Berlin — au asistat la inspecția recruților din primul regiment al gârzei de cătră împăratul în persoană.

— Delegațiunile militare române, bulgară și sârbă, cari au fost trimise în Rusia, din prilejul inaugurării monumentului marelui duce Nicolaevici — au vizitat Țarskoje-Selo, unde au fost primite de țar, în audiență specială și în mod separat.

Din Brașov și Țara-Bârsei.

Mobile în stil românesc. Amatorilor de mobile în stil românesc li se face cunoscut că d-l Vasile Bateanu măstru-tâmplar în Văllug (Ferençfalva) fost elev al școlaei de sculptură

în lemn din Câmpulungul Bucovinei a depus spre vânzare la d-l Locot în retragere Costi A. Popovici (Brașov strada Frundului Nr. 29) o garnitură de mobile pentru o odaie de dormit (2 paturi și 2 dalăpioare de noapte). Mobilele se pot vedea în fiecare zi la orele 10—12 a. m; tot la d-l Costi A. Popovici se mai poate vedea și o sufragerie complectă — stil românesc.

Reprezentanța orașului Brașov va ținea Mercuri în 28 l. c. n. la oarele 3 p. m. o ședință ordinară.

Dar. Ni se scrie: Gheorghe Acsente și d-na Victoria Acsente n. Pascu au dăruit din prilejul cununiei lor 15 cor. »Reuniunii femeilor din Arpătac« în loc de anunțuri de căsătorie.

Pentru masa studenților români s'au mai făcut următoarele contribuții:

Pe lista de colectă nr. 80, colector: Ioan Cătană din cl VII gimn. Dr Ioan Șenchea cor. 10, Dr Lirius Pandrea cor. 10, Alexandru Belle cor 5, Dr Victor Pralea cor. 5, Dr Vasu cor 5 (toti din Făgăraș) suma K 25.

Primească maritimimosi donatori sincerile noastre mulțumite. — Direct. școlaei medii gr. or. rom. din Brașov.

Balul mascat al reuniunii femeilor rom catolice din Brașov va avea loc în 1 Febr. în sala »Redutei« sub patronajul contesei Maj'ath.

Apollo-Bioskop. Marți și Mercuri în 27 și 28 Ianuarie. Sorată slager! Mare program famil ar! Doctorul (umor). Insula Wright (vedere). »Copilul adoptat«, dramă socială în 3 acte. Cel mai interesant slager american din sezonul acesta. »Căvânt de ordine«, istorie americană în 2 acte. »Stăpitorul omului«, dramă socială în 3 acte Paul Wegener, Grete Berger, și Lydia Salmonova societară și artiști principali al teatrului »Deutsches Theater« Reinhardt Max din Berlin.

Joi și Vineri program nou. Muzică militară — încălzit.

Banca generală de asigurare, societate pe acții, Sibiu.

Ne bucurăm, etind în »Libertatea« No. 2/1914 recunoștința Românilor din comuna Romos față de Banca noastră de asigurare, cu ocazia focului iscat la părintele A. Basarabă. Cetim anume în »Libertatea«: »Dar pe cât i-a fost spaima și paguba de mare în această zi, pe atât i-a fost în zilele următoare mângâierea, când a văzut, că »Banca Generală de Asigurare« cea românească din Sibiu, la care părintele s'asigurat, venind și puținul paguba, i-a plătit îndată cu cea mai mare venire toată paguba«.

Două lucruri ne bat la ochi: Mai întâi, că »Libertatea« de dragul corectității a purtat lângă numele Băncii noastre și cuvintele: cea românească. Și cu tot dreptul, căci institutule streine, năzindu-se din toate puterile și pe toate căile să abată publicul nostru românesc dela banca noastră de asigurare au încercat să se întreacă în a folosi nume Băncii noastre de asigurare, numindu-se în rândul prim: banca generală de asigurare și numai în rândul al doilea și cu litere mici își arată adevăratul nume al băncii etc. Deci foarte corect a adăugat »Libertatea«, pentru ca publicul nostru românesc să nu mai fie sedus. Banca de asigurare — cea românească — ar face bine, dacă ar interveni la locurile competente pentru abuzul, ce se face de concurență cu numele ei. La tot cazul este prea păgubitoare trăgălia că concurența își imitează numele, esploataând ignoranța publicului românesc.

În al doilea ne bate la ochi modestia, cu care se retrage banca noastră românească de asigurare dela reclama. Știm din isvor sigur, că banca noastră românească de asigurare a plătit în anul espiant în modul cel mai culant, cu cea mai mare prevenire despăgubri de foc în sumă de peste 40.000 coroane. Aceasta este cea mai bună dovadă, despre aceea, că banca noastră românească de asigurare nu numai că umple un gol adanc simțit în economia noastră românească, ci ea a justificat pe deplin încrederea publicului nostru, chiar și a acelora cari priveau la început cu oare care temere la tinăra noastră întreprindere. Dacă cu toate despăgubirile plătite și cu toată criza economică și cu toată concurența streinilor, banca noastră de asigurare își împlinește în modul cel mai culant obligamentele sale, noi credem, că nu mai este motiv de modestie. Din contră, credem, că tocmai între împrejurările acestea grele avem datorința să apreciem după merit binefacerile asigurărilor răspândite prin conducerea solidă și reală a Băncii noastre de asigurare.

Proprietar: T. A. Muresianu; Brănișco & Comp. Redactor responsabil: Ioan Brolea.

